

Accountant.nl

Dagelijks nieuws op Accountant.nl

Blijf dagelijks op de hoogte van het laatste nieuws met www.accountant.nl. U kunt zich daar tevens aanmelden voor de gratis nieuwsbrief met de belangrijkste berichten, inclusief persoonlijke voorkeur voor specifieke onderwerpen. Van veel nieuwsberichten in 'de Accountant' zijn op Accountant.nl uitgebreider versies met aanvullende bronnen beschikbaar.

BEELD: VAN BEEK

Dertien voetbalclubs onder curatele

Bij een indeling in drie categorieën 'financiële gezondheid' krijgen slechts vier betaaldvoetbalclubs het beste predikaat, dertien verenigingen staan onder financiële curatele en bij negentien clubs is de situatie zorgelijk. Dat maakte de licentiecommissie van de KNVB begin augustus 2010 bekend. Bij de beoordeling volgens een vastgesteld puntensysteem kijkt de licentiecommissie naar tien indicatoren, waaronder het bedrijfsresultaat (winst of verlies), de solvabiliteit en het beschikbare werkkapitaal.

Zie ook pagina 40.

Agenda

NIVRA, NOvAA en het maatschappelijk debat in 2010

10 september 2010 - **NIVRA Young Professionals Day - Back to Base**

23 september 2010 - **Keurslijf of maatpak?**

5 oktober 2010 - **De vastgoedfraude**

28 oktober 2010 - **CI-jaarcongres 2010** over het spanningsveld tussen control en verandering

24 november 2010 - **Accountantsdag 2010** over (schijn) zekerheid in het economisch verkeer

Informatie: www.nivra.nl.

VERA

Voor informatie over VERA-seminars zie de VERA-pagina elders in dit blad of surf naar www.nivra.nl/vera.

PCAOB: bereidheid tot melden misstanden op kantoren groeit

De Amerikaanse toezichthouder op accountants PCAOB heeft vorig jaar een recordaantal tips gekregen over misstanden bij accountantskantoren. Volgens de toezichthouder is de meldingsbereidheid van medewerkers van kantoren en internal auditafdelingen van klanten om aan de bel te trekken aanzienlijk toegenomen. Het gaat daarbij om kantoren die het niet zo nauw nemen bij accountantscontroles, onafhankelijkheidsregels aan hun laars lappen of zelfs klanten helpen met verslaggevingsfraude.

De PCAOB kreeg in 2009 179 tips en klachten over misstanden, veelal afkomstig van accountants werkzaam bij de desbetreffende kantoren. Maar ook interne accountants van bedrijven die klant zijn bij de kantoren, ingehuurde consultants en beleggers trekken regelmatig aan de bel. De afgelopen jaren is het aantal ontvangen tips gestaag gegroeid, zegt Claudius Modesti van de PCAOB. Tipgevers wordt gevraagd contactinformatie te geven, maar anoniem melden is ook toegestaan. Volgens Modesti wordt op dit moment vijftien procent van de meldingen anoniem gedaan.

Wereldwijd framework integrale verslaggeving

Het Global Reporting Initiative (GRI) en de Prince's Accounting for Sustainability Project (A4S) hebben de oprichting aangekondigd van het *International Integrated Reporting Committee* (IIRC). Doelstelling is te komen tot een wereldwijd geaccepteerd framework voor integrale verslaggeving. Het framework moet financiële, milieu-, sociale en governance-informatie samenbrengen in een helder, consistent en vergelijkbaar formaat.

In **Nederland** integreren steeds meer bedrijven het financiële jaarverslag en het duurzaamheidsverslag. Uit onderzoek van KPMG blijkt dat bijna zestig procent van de driehonderd onderzochte ondernemingen de komende jaren geïntegreerd over duurzaamheid gaat rapporteren. Eén op de vijf rapporteert nu al geïntegreerd over duurzaamheid.

Zie ook pagina 18.

Hoge beloningen voor Amerikaanse klokkenluiders

Klokkenluiders kunnen in de Verenigde Staten voortaan rekenen op veel hogere beloningen. De nieuwe regeling is onderdeel van de Dodd-Frank Act, de financiële hervormingswet die onlangs in de VS werd aangenomen. Zowel advocaten als beurswaakhond SEC verwachten hierdoor een aanzienlijke toename van beschuldigingen aan het adres van beursgenoteerde bedrijven en banken.

Klokkenluiders die de SEC van cruciale informatie voorzien kunnen tot dertig procent opstrijken van een door de toezichthouder opgelegde boete boven een bedrag van één miljoen dollar. De SEC trof in de afgelopen tijd schikkingen met bedrijven voor veel hogere bedragen. Zo betaalde Goldman Sachs in juli 2010 een recordschikking van 550 miljoen dollar vanwege misleiding van beleggers met *collateralized debt obligations* (CDO's).

BEELD: NADIA GONZÁLEZ

Verklaring van geheelonthouding

Niet iedereen buiten de accountants-incrowd begrijpt de subtiele verschillen tussen de verschillende typen accountantsverklaringen. Maar in de subsidieverordening van de gemeente Dordrecht leiden de beroepsregels indirect wel tot erg opmerkelijke voorwaarden. In de toelichting op de Algemene Subsidieverordening 2010 legt de gemeente nog maar eens uit welke verklaringen de accountant kan geven:

1. een goedkeurende verklaring;
2. een verklaring met beperking;
3. een verklaring van geheelonthouding;
4. een afkeurende verklaring.

De redactie heeft het derde type niet kunnen terugvinden in de NV COS. Wij vermoeden dan ook dat deze verklaring zonder *due process* tot stand gekomen is.

MOT-meldingen accountants verviervoudigd

In 2009 hebben accountants gemiddeld vijf keer zoveel gebruikelijke transacties gemeld als in de vier jaar daarvoor. In totaal deden ze de afgelopen vijf jaar 936 meldingen. Dat meldt het Bureau Financieel Toezicht (BFT) in zijn jaarverslag. Van deze gemelde transacties heeft FIU-Nederland ongeveer een kwart als verdacht door-gemeld aan de politie. Met de verdachte transacties was in 2009 een bedrag van 350 miljoen euro gemoeid. Waarom accountants het afgelopen jaar zoveel meer zijn gaan melden, staat niet vast. Het BFT suggereert een verband met de voorlichtingsbijeenkomsten die de afgelopen jaren voor accountants zijn georganiseerd. Zie ook pagina 36.

Eerste grote toepassing SBR bij btw

In juli 2010 heeft de GIBO Groep als eerste accountantsorganisatie de btw-aangifte in XBRL in productie gebracht. Voor ruim 1.600 ondernemingen is de btw-aangifte op die wijze aangeleverd bij de Belastingdienst. Daarmee is voor het eerst op grote schaal standaard bedrijfsrapportage (SBR/XBRL) in de praktijk gebracht. In de loop van dit jaar zal de GIBO Groep voor al haar circa 15.000 btw-plichtige klanten gebruikmaken van SBR. Andere rapportages, waaronder het deponeeringsrapport voor de Kamer van Koophandel en de kredietrapportage voor de banken, zullen nog dit jaar volgen. In een reactie op Accountant.nl noemt Henk Janson (Goodbook Tax Accountancy) dit "wat mager na x jaar geëxperimenteer". Het gaat om aanlevering van een beperkt aantal cijfers die met gebruikmaking van bijvoorbeeld de aangifte vanuit de belastingdienstomgeving twee minuten tijd kost, schrijft hij. "Ik ben zeer benieuwd wat de tijdswinst is." Anneke van der Heijden, projectmanager XBRL bij GIBO Groep erkent dit volmondig: "Je hebt helemaal gelijk! Tijdswinst nul. Maar het gaat natuurlijk niet om de omzetbelasting maar om alles wat daarna komt. Juist doordat de OB relatief eenvoudig is, over grote aantallen gaat en maandelijks wordt verzonden, was deze stroom uitermate geschikt om software, autorisatieregister en de hele verdere keten goed in te richten."

'Subtop accountantskantoren gaat halveren'

Landelijke en regionale accountantskantoren zullen de komende jaren fuseren, elkaar overnemen of intensieve samenwerkingsvormen aangaan, voorspellen diverse trendwatchers. Sommigen denken dat de top 25 onder de big four zal halveren en dat tal van banen verdwijnen. Begin juli deed directeur Ruud Pondman van accountantskantoor Flynth in het FD deze voorspelling, naar aanleiding van de beoogde fusie tussen zijn kantoor en Gibo Groep. Jan Wietsma van adviesbureau Full Finance valt hem bij. "Aan de bovenkant van de markt zal de accountancy snel kleiner worden. Dat komt vooral doordat de kosten voor ICT dermate groot worden dat veel kantoren die niet meer alleen kunnen dragen."

Een andere aanleiding is de prijsdruk in het mkb-segment: "Hierdoor zijn accountantskantoren op zoek naar nieuwe businessconcepten. Door het ontwikkelen van nieuwe diensten, neemt het onderscheidend vermogen van de traditionele dienstverlening terug." Met name kantoren vanaf 25 medewerkers krijgen het zwaar te verduren, voorspelt Wietsma.

"Ik denk dat een derde van de mbo'ers wordt weggeautomatiseerd. Dit zal de personeelskrapte niet verlichten, want de vraag naar hoger opgeleid blijft." De kleinere kantoren zullen zich volgens hem weten te handhaven.

Ook Menno Kooreman, hoofd automatisering van SRA, denkt dat de schaalvergroting zal doorzetten. "Niet alleen bij de top 25, maar ook breder." Belangrijker dan de hoge ICT-kosten is volgens hem echter het ontstaan van nieuwe vormen van dienstverlening, waarvoor opschaling nodig is. "Deze nieuwe diensten worden mede veroorzaakt door de oprukkende automatisering, die steeds

beter in staat is om menselijke taken over te nemen. Traditionele diensten staan onder druk. Het is niet voor niets dat de big four op dit terrein een terugtrekkende beweging hebben gemaakt en zich toeleggen op een adviesrol. Met veel middelgrote kantoren gaat het ook die kant op."

Ook Kooreman denkt dat kleine kantoren zich relatief eenvoudig kunnen handhaven. "Ze zijn *lean and mean* en dankzij betrekkelijk goedkope software kunnen zij toch grotere bedrijven bedienen. Daarnaast blijft accountancy *people business*, waardoor zij altijd zichtbaar kunnen blijven."

Zie ook de webstelling op pagina 50.

De **actuele ontwikkelingen** op de fusie- en overnamemarkt komen vooralsnog niet overeen met deze voorspellingen. In de eerste zes maanden van 2010 werden drie fusies en overnames en twee samenwerkingsverbanden van accountantskantoren aangekondigd. De in 2009 ingezette afkoeling van de fusie- en overnamemarkt lijkt zich daarmee voort te zetten. In de eerste helft van 2009 werden acht fusies, overnames en samenwerkingsovereenkomsten aangekondigd, tegen vijf in 2010. In de eerste zes maanden van 2008, op het hoogtepunt van de 'fusiegolf', waren dat er nog 25.

BEELD: MARJA BROUWER

Personalia ...

Gerard Berns (50) is per 1 juli 2010 firmant bij maatschap Koenen en Co (acht kantoren, 250 medewerkers).

Per 1 juli 2010 zijn **Jeroen Arends** (38) en **Teus Brunekreeft** AA (46) benoemd tot venoot van Eshuis Accountants en Belastingadviseurs (zes vestigingen, 110 medewerkers).

PricewaterhouseCoopers heeft per 1 juli 2010 zes nieuwe partners benoemd. Binnen de assurance-praktijk zijn dat **Isis Bindels** (38) en **Bram Verhoeven** (38).

Jan ten Kate (48) is per 1 juli 2010 benoemd tot cfo van NV Amsterdam Commodities, beursgenoteerd handelshuis in specerijen, thee, zaden en voedingsingrediënten. Ten Kate was van 2002-2006 auditpartner van PwC en extern accountant van het handelshuis.

Met ingang van 1 juli 2010 is **Humphrey Perdaems** (38) benoemd tot chief finance officer by Rentokil Hokatex Benelux. Voorheen was hij werkzaam als finance director by British Telecom (EMEA & Latam).

Wilgenhaege Vermogensbeheer heeft **Wilfred Steinfort** (40) per 1 juli 2010 benoemd tot cfo. Hij volgt **Ron Steenvoorden** op, die dan met pensioen gaat. Steinfort was hiervoor cfo van investmentmanagementorganisatie PingProperties en werkte eerder bij Ernst & Young Accountants.

Fokko van Dijk (44) is benoemd tot accountancypartner bij Borrie & Co in Hilversum. Hiervoor werkte hij bij De Keijzer Nipius & Co, Deloitte en Arthur Andersen.

Esther Poelsma (39) is benoemd tot partner bij CPI Governance. Zij werkte eerder als audit manager bij ABN Amro waar zij verantwoordelijk was voor compliance audits en de aansturing van de auditteams.

August Mertens (39) is woensdag 11 augustus 2010 formeel benoemd als nieuwe penningmeester van voetbalclub Helmond Sport.

Hugo van den Ende, partner bij PricewaterhouseCoopers, is door de International Accounting Standards Board (IASB) benoemd tot lid van de SME Implementation Group. Deze nieuwe groep houdt zich bezig met de ontwikkeling en implementatie van een nieuwe verslaggevingsstandaard voor niet-beursgenoteerde ondernemingen.

Op 1 september 2010 is **Arie Verbakel** (56) toegetreden tot het bestuur van de Bredase voetbalclub NAC. Hij neemt de portefeuille financiële zaken op zich. Verbakel is de grondlegger van het Bredase accountantskantoor Witlox VCS.

...en Zaken

Fiscaal jurist Frank Philips (1948) is met zijn twintig jaar oude praktijk toegetreden tot het Amersfoortse kantoor van **HLB Schippers Accountants, Fiscalisten en Juristen**.

Flynth adviseurs en accountants en **GIBO Groep Accountants en Adviseurs** onderzoeken een fusie tussen beide organisaties per 1 januari 2011. Daarmee zou de grootste nationale aanbieder van accountants- en adviesdiensten voor het midden- en kleinbedrijf en de agrarische sector ontstaan.

Accountantskantoor SKH uit Berkel en Rodenrijs heeft zich aangesloten bij **Lodder & Co. Accountants & Adviseurs** en zal verder gaan onder de naam Lodder-SKH.

Vanaf 1 juli 2010 zijn Lodder & Co. Accountants & Adviseurs en **DEMAC Accountants/Consultants** een samenwerkingsverband aangegaan.

Een uitgebreider versie van Personalia & Zaken verschijnt tweewekelijks op Accountant.nl en wordt tevens opgenomen in de nieuwsbrief. Lees daar ook de eerdere edities.

Oud Nieuws op Accountant.nl:

'de Accountant'/Accountant.nl duikt regelmatig in de archieven voor wat historisch perspectief en verrassende feiten. Maandelijks in 'de Accountant'. Zie Accountant.nl voor een uitgebreider versie met het complete bronmateriaal en eerdere afleveringen.

Oud nieuws (15): Waakhond of bloedhond?

Als een accountant tijdens de jaarrekeningcontrole fraude op het spoor komt, moet hij actie ondernemen. Maar hij hoeft niet actief te speuren naar fraude. Aldus een Engelse rechter in 1911.

De rol van de accountant bij fraude was en is voor 'het publiek' niet altijd even duidelijk. Willem van Wijngaarden, toen NIVRA-voorzitter, legde het nog eens uit in Accountancynieuws van 10 februari 2006: 'De accountant is een waakhond, geen bloedhond'.

Exact dezelfde typering gebruikte de Engelse rechter Lord Justice Lopes in 1911 in een rechterlijke uitspraak. De zaak werd beschreven in 'Accountancy' van januari 1912 en was afkomstig uit het Britse 'The Accountant':

"Een zaak werd vervormd tot een naamlooze vennootschap, nadat vooraf de accountant een rapport aan zijn client had uitgebracht. Afgaande op het rapport werd door den client een belangrijk bedrag aan aandelen genomen; de nieuwe vennootschap was eenige jaren later genoodzaakt te liquideeren en toen bleek dat de debenture-houders nauwelijks 50% en de crediteuren en shareholders niets kregen." De accountant werd aansprakelijk gesteld omdat hij "verschillende fraudes, sedert een reeks van jaren gepleegd, niet ontdekt had; voorts dat hij verzuimd had te wijzen op het weglaten van schulden".

De rechter sprak hem vrij. Volgens hem was een accountant wel gehouden "met behoorlijke zorgvuldigheid zijn taak uit te voeren": "Heeft hij een opdracht aanvaard dan moet hij niet alleen daaraan zorg, doch bovenal overleg, kennis en voorzichtigheid wijden; faalt hij in die plichten en ontstaat daardoor schade voor zijn opdrachtgever, dan is hij verantwoordelijk voor zijne nalatigheid."

Maar de accountant was géén detective. Van hem mocht niet worden verwacht "dat hij bij zijn werk rondwaart zoekende naar verborgen fraude" en kan niet worden geëist "iedereen van oneerlijkheid te verdenken; integendeel, hij is gerechtigd en behoort aan te nemen, dat de menschen eerlijk zijn, tenzij hij gronden vindt om het tegenovergestelde te meenen. Een accountant is: a watchdog but not a bloodhound, was de mening van Lord Justice Lopes".

'In de praktijk blijkt mij dat collega's die op een rules-based manier de NVO uitleggen, veelal met de mond het hardst belijden dat ze waardering hebben voor principles-based-regelgeving.'

Anton Dieleman in MAB, juli/augustus 2010

Duurzaamheidscontrole ter discussie na ramp BP

Johan Piet: 'Beroepsregels meer hindernis dan bijdrage.'

"Het is evident dat verantwoording over duurzaamheid door organisaties inzichtelijk moet zijn, betrouwbaar en onafhankelijk gecontroleerd moet worden. Hier ligt een onmisbare functie voor de accountant." Dat stelt Johan Piet, directeur van bureau Transparency, dat bedrijven begeleidt bij maatschappelijke verslaggeving, onder andere door middel van controle. Hij doet zit na de kritiek van Marcel Pheijffer op het oppervlakkige karakter van die controle (zie 'de Accountant', juli/augustus 2010, pagina 50). Aanleiding was de milieuramp van BP in de Golf van Mexico.

Vijf dagen voor die ramp had accountant Ernst & Young het duurzaamheidsverslag van BP ondertekend. Volgens Pheijffer gebeurde dit op basis van een flinterdun en 'nietszeggend' onderzoek met als resultaat 'een nietszeggend oordeel'. "Accountants die op de geschetste wijze - ook al is die conform accountantsregelgeving - een oordeel geven bij de huidige duurzaamheidsverslagen voegen schijnzekerheid toe. En die kunnen we missen."

Hoewel Piet anders dan Pheijffer het grote belang van duurzaamheidsverslaggeving benadrukt, ook al is die nu nog verre van perfect, deelt hij diens bezwaren tegen de oppervlakkigheid van de huidige accountantsonderzoeken. "Die bezwaren zijn echter niet specifiek voor duurzaamheidsverslaggeving", aldus Piet, "maar voor de richtlijnen voor accountantscontrole gericht op een beperkte mate van zekerheid in het algemeen. Ik deel zijn bezwaren, maar verwijt tegelijkertijd de accountants van financiële verslagen dat zij met een lager *level of assurance* onduidelijk zijn voor het publiek".

In een aanvullende reactie op Accountant.nl zegt Piet zich net als Pheijffer te storen aan de beperkte diepgang van maatschappelijke verslaggeving en de controle ervan. "De huidige praktijk lijkt te zijn gestoeld op commerciële ambities enerzijds en ontwijken van risico's anderzijds. Mijn persoonlijke ambities zijn om betere verslagen te ontwerpen en om de controle meer af te stemmen op de behoefte van het maatschappelijk verkeer. Dat blijkt in praktijk goed mogelijk te zijn."

Een duurzaamheidsverslag vereist volgens Piet een "totaal andere aanpak" dan een jaarrekening. "Onze beroepsregels zie ik nu meer als een hindernis dan als een bijdrage aan transparantie van de onderneming en van de accountant."

Welles nietes cijfers over WK

Moet je afwegingen over het organiseren van een Wereldkampioenschap voetbal overlaten aan economen? De echte liefhebber walgt er natuurlijk van, maar het is onvermijdelijk dat er flink wat rekensommen worden gemaakt. En dat er dan gebakkelei ontstaat.

De feiten volgens een kloek en wetenschappelijk doortimmerd rapport van SEO Economisch Onderzoek, in opdracht van het ministerie van Economische Zaken: Nederland zal waarschijnlijk niet verdienen aan het organiseren van een WK. In het ongunstige scenario kost het ruim een miljard en in het waarschijnlijke scenario ruim 150 miljoen euro. Het moet gezegd: het bureau schrijft zeer genuanceerd, stelt dat de bandbreedtes van de schattingen groot zijn en dat een aantal elementen - zoals de versterking van de nationale trots en identiteit - niet is meegerekend.

Ondanks deze nuance - die in veel media niet aanwezig is - is HollandBelgiumBid *not amused*. De organisatie die de bid voorbereidte kwam dan ook rap met een second opinion waarin met nauwelijks verholen ergernis wordt getracht het beeld te kantelen. Men redeneert 'vanuit een positieve grondhouding' en verwijt SEO juist een kritische, zo niet negatieve, insteek. Ook wijst men er fijntjes op dat de effecten van zo'n WK achteraf vaak niet meetbaar zijn vanwege te grofmazige economische statistieken: "Het is alsof iemand de landelijke KNMI neerslaggegevens gebruikt om te bewijzen dat het ergens niet heeft geregend terwijl u ter plekke toch echt flink nat bent geworden."

U raadt het al: volgens de second opinion levert het WK Nederland juist geld op: in het waarschijnlijke scenario 230 miljoen euro, en in het meest gunstige geval zelfs ruim 1,2 miljard. Het verschil zit onder meer in de vraag of de kosten van een nieuw Feyenoord-stadion moeten worden meegerekend en of er veel reguliere toeristen zullen wegblijven omdat ze niet van voetbal houden.

We doen hier niet mee aan een welles nietes spelletje maar wijzen wel op het gevaar van *optimism bias* dat bij deze projecten levensgroot is. In dat verband: de Deense hoogleraar Bent Flyvbjerg analyseerde 258 grote infrastructuurprojecten in twintig landen en concludeerde dat de kostprijs gemiddeld veel hoger uit kwam dan begroot. Vaak wordt dat verklaard uit een grote complexiteit van de praktijk. De werkelijkheid is volgens Flyvbjerg echter dat bestuurders en beleidsmaker vooraf onvoldoende erkennen dat die complexiteit bestaat. Eigenlijk weten ze wel dat er tegenslagen zullen zijn maar doen ze niets met die wetenschap.

De echte oorzaak van de grote budgetoverschrijdingen is dus onredelijk optimisme vooraf, oftewel *optimism bias*. Liegen dus, al spreekt Flyvbjerg liever eufemistisch van 'strategische misrepresentatie'. Hij heeft er ook een verklaring voor: het is voor een bestuurder gemakkelijker om later vergeven te worden voor een overschrijding dan om nu een hoger budget er doorheen te drukken dat wél realistisch is over kosten en risico's.

NART WIELAARD & TOM NIEROP

SPOOKCIJFER

Accountant.nl

Voor eerdere Spookcijfers, reacties of suggesties zie Accountant.nl (Spookcijfer).